

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419010065
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6419010065.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Michaely Bucekovej, PhD. a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. v trestnej veci obžalovaného A. B. C. A., stíhaného pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. s poukazom na § 138 písm. h) Tr.zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 06. decembra 2023, o odvolaní obžalovaného a prokurátora krajskej prokuratúry proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/12/2019 zo dňa 28.11.2022 takto

rozhodol:

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolania obžalovaného A. B. C. A. a prokurátora krajskej prokuratúry **z a m i e t a .**

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/12/2019 zo dňa 28.11.2022 bol obžalovaný A. B. C. A. uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr.zák. č. 300/2005 Z.z. s poukazom na § 139 písm. h) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 18. 06. 2017 v čase približne od 00.40h do 01.06h v Novej Bani ako príslušník policajného zboru (ďalej aj PZ) služobne zaradený na Okresnom dopravnom inšpektoráte Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiari nad Hronom počas výkonu služby v služobnom cestnom vozidle zn. C. D., E. F. G., bez označenia POLÍCIA sa rozhodol zastaviť a skontrolovať okolo prechádzajúce osobné motorové vozidlo zn. H. I., E. F. J., ktorého vodič však po zapnutí zvláštneho zvukového a svetelného znamenia na služobnom cestnom vozidle nerešpektoval právo jeho prednostnej jazdy, vedením vozidla stredom vozovky mu znemožňoval predbehnutie a zároveň tak ohrozoval bezpečnosť cestnej premávky, preto pri následnom služobnom zákroku pri prenasledovaní predmetného osobného motorového vozidla medzi mestom A. G. a obcou K. G., časť L., potom čo jeho vodič nereagoval na zvláštne zvukové a svetelné znamenia a predchádzajúce tri varovné výstrely do vzduchu,

použil služobnú zbraň D. XX, výrobného čísla G., z ktorej jedenkrát vystrelil mieriak do pravého zadného kolesa unikajúceho vozidla a táto strela zasiahla zadné dvere unikajúceho motorového vozidla pri pravom zadnom svetlomete, následne prešla zadným sedadlom a tam zasiahla na pravom zadnom sedadle sediaceho M. B., nar. XX. XX. XXXX, do hornej zadnej časti hrudníka a spôsobila mu priestrel pravých i ľavých pľúc v oblasti horných lalokov a roztrhnutie oblúka hrudnej srdcovnice, v dôsledku ktorých bezprostredne po ich utrpení zomrel,

pričom sa obžalovaný rozhodol ako donucovací prostriedok na zastavenie unikajúceho motorového vozidla použiť strelnú zbraň

v rozpore so zásadou primeranosti použitia donucovacích prostriedkov zakotvenou v § 50 ods. 4 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov

a v rozpore s povinnosťou dbať na potrebnú opatrnosť, aby pri použití služobnej zbrane nebol ohrozený život alebo zdravie inej osoby v zmysle § 61 ods. 4 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov,

keďže pred začatím služobného zákroku jazda osobného motorového vozidla zn. H. I., ev. č. J. nejavila navonok znaky porušovania dopravných predpisov a neexistovalo ani konkrétne podozrenie z trestného činu alebo priestupku voči vodičovi tohto motorového vozidla, ktorého totožnosť ani nebola obžalovanému známa,

a tiež mu nebolo známe ani zloženie posádky prenasledovaného motorového vozidla a jej počet, spoliehajúc sa iba na krátky vizuálny kontakt, pri ktorom si všimol v predmetnom pred ním prechádzajúcom motorovom vozidle len osobu vodiča, hoci vzhľadom na tmavé fólie na zadných oknách predmetného motorového vozidla nebolo možné vidieť, či sa v ňom nenachádzajú aj iné osoby a na ktorých sedadlách sedia.

Za toto konanie okresný súd obžalovanému v zmysle § 149 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j), § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil s určením skúšobnej doby v trvaní 3 rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú J. N., nar. XX.XX.XXXX v A. G., okres O., trvale bytom B. P. XXX, Q. O. odkázal s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku po jeho vyhlásení podal odvolanie obžalovaný, ktoré prostredníctvom svojho obhajcu dodatočne písomne odôvodnil. Odvolanie smeroval proti výrokom o vine a treste. Z písomných dôvodov odvolania v podstate vyplynulo, že obžalovaný sa necíti byť vinný zo spáchania skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. V konaní pred súdom došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu výsledkov vykonaného dokazovania a tým aj k nesprávnemu posúdeniu veci a následnému vyhodnoteniu trestnoprávnej zodpovednosti voči jeho osobe. V tejto súvislosti obhajoba poukázala na obsah ust. § 2 ods. 1 Tr. por., § 2 ods. 12 Tr. por. a vysvetlila ako orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy.

Obhajoba zastáva názor, že skutok, z ktorého spáchania bol obžalovaný uznaný vinným, nespĺňa všetky definičné kritéria trestného činu z dôvodu absencie protiprávnosti skutku. Trestný zákon definuje aj také situácie, kedy by inak protiprávne konania boli trestným činom, avšak ak nastane jedna z okolností vylučujúcich protiprávnosť, nie sú trestným činom. Práve v prípade obžalovaného išlo o oprávnené použitie zbrane v zmysle § 26 ods. 1 Tr. zák., teda „použitie zbrane v súlade so zákonom nie je trestným činom“. Toto ustanovenie sa opiera o princíp dosahovania dôležitých cieľov s nebezpečnými prostriedkami. Oprávnené použitie zbrane pri výkone funkcie príslušníka policajného zboru upravuje zák. č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore, ale aj Trestný zákon, pričom tieto dve právne normy upravujú princíp právnej istoty a nerozpornosti právneho poriadku, čo spočíva v premise, čo jedna právna norma dovoľuje, nesmie iná právna norma zakazovať, či sankcionovať. To znamená, že pokiaľ zákon č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore demonštratívne uvádza opatrenia a povinnosti policajta pri výkone služobnej činnosti (medzi ktoré patrí aj použitie zbrane za splnenia zákonných podmienok) ako aj služobného zákroku, tieto konania nie sú trestné (uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 3To/172/2020 zo dňa 08.06.2021).

V ďalšej časti III odvolania obhajoba konštatovala, že služobný zákrok obžalovaného výlučne smeroval k zastaveniu unikajúceho vozidla, pričom bol spôsobený nezvratný následok v strate života mladého človeka, s čím sa obžalovaný nevie zmieriť, rovnako tak jeho rodina.

Akokoľvek rozoberal situáciu a analyzoval ju, nie je si vedomý porušenia akýchkoľvek záväzných priamych predpisov a preto sa nestotožnil so záverom súdu o použití strelnej zbrane v rozpore so zásadou primeranosti použitia donucovacích prostriedkov uvedenú v § 50 ods. 4 zák. č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Podľa názoru okresného súdu pred začatím služobného zákroku jazda motorového vozidla zn. H. I. E. č. J. nejavila navonok známky porušovania dopravných predpisov a neexistovalo ani konkrétne podozrenie z trestnej činnosti alebo priestupku voči vodičovi tohto motorového vozidla. Obžalovanému tiež nebolo známe ani zloženie posádky prenasledovaného vozidla a jej počet. Pri krátkom vizuálnom kontakte si všimol vo vozidle len vodiča, na zadné sedadlá vozidla pre tmavé fólie nebolo vidieť, či sa v ňom nachádzajú aj iné osoby.

Predmetné vozidlo sa obžalovaný s kolegom rozhodli zastaviť a skontrolovať z dôvodu, že tento typ vozidla s ŠPZ z okresu Zlaté Moravce s tmavými fóliami sa opakovane dopúšťal dopravných priestupkov.

V tejto súvislosti obhajoba poukázala na ust. § 9 ods. 1, ods. 3 zák. č. 171/1993 Z.z., kde je uvedené, kedy je policajt v službe povinný vykonať služobný zákrok a vysvetľuje aj pojem „služobný zákrok“. Súčasne obhajoba vysvetlila ust. § 22 ods. 1 písm. k) zák. č. 372/1990 Z.z. SNR o priestupkoch a § 137 ods. 2 písm. l) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vzhľadom na skutkové zistenia a ustanovenia právnych predpisov preto obhajoba vyslovený názor súdu, že vozidlo zn. H. I. ev. č. J., pred začatím služobného zákroku nejavilo navonok znaky porušovania dopravných predpisov, nepovažovala za správny. V tejto súvislosti poukázala na odsúdenie B. R., vodiča predmetného vozidla zn. H. I., ktorý svojou jazdou porušil viaceré ustanovenia zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých predpisov, preto sa obžalovaný nestotožnil so záverom súdu, že tejto smutnej udalosti došlo jeho protiprávnym konaním. Vodič B. R. totiž absolútne nemal v úmysle zastaviť motorové vozidlo, čo potvrdili svedkovia tvoriaci posádku predmetného vozidla, S. D. a C. G..

V časti IV odvolania obhajoba pri riešení otázky oprávnenia na použitie zbrane poukázala na ust. § 61 ods. 1 písm. f) zákona o Policajnom zbore, pričom vo vzťahu k naplneniu tejto zákonnej podmienky použitia zbrane, konštatovala jej splnenie.

Pokiaľ ide o použitie zastavovacích pásov, § 51 ods. 1 písm. i) zákona o Policajnom zbore alebo vytlačania motorovými vozidlami alebo koňmi podľa § 50 ods. 1 písm. d) zákona o Policajnom zbore, objektívne vzhľadom na danú situáciu nebolo možné použiť. Vodič B. R. nereagoval opakovane na výzvy ani zvláštne zvukové a svetelné znamenia na zastavenie. Použili aj zastavovací terčik s červeným osvetlením.

V časti V odvolania sa obžalovaný nestotožnil ani s konštatovaním súdu, že použil donucovací prostriedok v rozpore so zásadami primeranosti použitia donucovacích prostriedkov v zmysle § 50 ods. 4 zákona o Policajnom zbore a v rozpore s povinnosťou dbať na potrebnú opatrnosť, aby pri použití služobnej zbrane nebol ohrozený život alebo zdravie inej osoby v zmysle § 61 ods. 4 zákona o Policajnom zbore. Spôsob jazdy vodiča B. R. bol totiž agresívny, jazdil vysokou rýchlosťou, predbiehal cez plnú deliacu čiaru, prechádzal z jedného jazdného pruhu do opačného jazdného pruhu s cieľom zamedziť tomu, aby ho policajná hliadka predbehla. Tým dochádzalo k bezprostrednému ohrozeniu oproti idúcich áut a ich posádok. Preto obžalovaný zastáva názor, že v danej situácii bolo nevyhnutné vykonať služobný zákrok smerujúci k zastaveniu unikajúceho motorového vozidla, keďže jeho vodič nereagoval na výzvy na zastavenie, práve naopak, aj po použití výstražných zariadení sa snažil uniknúť, pričom sa dopúšťal priestupkov, a to jazdou v protismere, striedavou jazdou v oboch častiach vozovky. V dôsledku nepriaznivých okolností tejto situácie, kedy bola noc v spojení s tmavými fóliami na zadnom sedadle motorového vozidla, objektívne nebolo možné zistiť, že sa v aute nachádzajú aj ďalšie osoby. Aj vzhľadom na túto skutočnosť obžalovaný pred samotným výstrelom na motorové vozidlo vystrelil varovné výstrely do vzduchu, napriek ktorým vodič nezastavil a obžalovaného reálne ani nenapadlo, že by v aute mohol sedieť aj niekto ďalší, majúci za to, že by vodič už pri prvom varovnom výstrele zastal, pričom strieľal na zadné pravé koleso. Takéto situácie je potrebné posudzovať od prípadu k prípadu, pričom obžalovaný v tejto konkrétnej situácii vynaložil najvyššiu možnú mieru opatrnosti. Preto obhajoba konštatovala, že obžalovaný dodržal všetky zákonné podmienky použitia zbrane ako donucovacieho prostriedku. Konal si svoju služobnú povinnosť vyplývajúcu zo samotného ust. § 9 ods. 1 zákona o policajnom zbore, s dbaním na dodržiavanie zákonnosti, čo je vlastne aj jeho povinnosťou.

Ďalej obhajoba polemizovala s názorom prokurátora v obžalobe o vykonávaní služobných povinností a možnostiach vyriešiť túto situáciu (str. 6 ods. 5 a nasl. odvolania).

V časti VI odvolania obhajoba hodnotila spôsobený následok a jeho príčinu, ktorou bola riskantná jazda bez oprávnenia a v podmienkach odsúdení vodiča B. R. a konštatovala, ako reagoval na výzvy policajnej hliadky. V tejto súvislosti obhajoba poukázala na ust. § 50 ods. 3 zákona o Policajnom zbore, § 61 ods. 3, ods. 4 zákona o Policajnom zbore, pričom opakovane konštatovala, že obžalovaný mieril výhradne na pravé zadné koleso motorového vozidla a nemal vedomosť o ďalších osobách v unikajúcom vozidle a použití zbrane predchádzali varovné výstrely do vzduchu. Obhajoba opakovane konštatovala, že obžalovaný splnil všetky zákonné predpoklady a podmienky použitia zbrane v súlade so zákonom o policajnom zbore.

Čo sa týka samotnej streľby, obhajoba považovala za potrebné poukázať aj na ďalšie okolnosti, a to súhrn nepriaznivých podmienok, ktoré vplývali na presnosť zásahu mierenej streľby na koleso, a to poveternostné okolnosti, viditeľnosť, nerovný terén a pohybujúci sa cieľ (viď uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/172/2020 zo dňa 08.06.2021). V závere odvolania obhajoba zopakovala svoje argumenty ohľadne plnenia služobných povinností obžalovaným. Vysvetlila služobný zákrok a povinnosti policajta na vykonanie služobného zákroku.

V časti VII odvolania obžalovaný opätovne zopakoval, že si je vedomý tragického a nenapraviteľného následku vykonaného policajného zásahu pre nezodpovedné a protiprávne správanie B. R.. Vyhasol život mladého chlapca, čo mu je úprimne ľúto, táto udalosť hlboko zasiahla aj do jeho života a psychickej pohody, no napriek tomu je presvedčený, že jeho postup bol zákonný a zbraň použil v súlade so zákonom, čo spôsobuje absenciu protiprávnosti jeho konania, teda nedošlo k naplneniu esenciálnej náležitosti trestného činu a v tomto prípade ide o okolnosť vylučujúcu protiprávnosť.

Z uvedeného dôvodu obhajoba navrhla, aby odvolací súd v zmysle § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil obžalovaného spod obžaloby pre skutok obžalobou právne posúdený ako prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák. alternatívne, aby napadnutý rozsudok v časti výroku o vine zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonnej lehote aj krajský prokurátor, a to proti výroku o treste v neprospech obžalovaného. Z písomných dôvodov odvolania v podstate vyplynulo, že prokurátor v zásade považuje výrok o treste za správny v súlade so záverečným návrhom prokurátora a zodpovedajúci vykonanému dokazovaniu. Po vyhodnotení všetkých okolností prípadu a úplne a zákonne vykonaného dokazovania vo svetle konštantnej judikatúry ESLP bolo možné dospieť k jednoznačnému záveru, že žalovaný skutok sa stal, spáchal ho obžalovaný a boli splnené všetky zákonné podmienky na vyvodenie trestnej zodpovednosti voči obžalovanému A. B. C. A..

Výroku o vine rozsudku možno z pohľadu obžaloby vytknúť len chybu v tom, že prvostupňový súd vypustil zo skutkovej vety časť, podľa ktorej sa mal obžalovaný A. B. C. A. takéhto konania dopustiť aj v rozpore s ust. § 61 ods. 1 písm. f) zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, keďže vodičovi prenasledovaného motorového vozidla nebolo dané znamenie na zastavenie v súlade s ust. § 63 ods. 1, ods. 3 zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene niektorých predpisov, s poukazom na § 13 ods. 1, ods. 2 Vyhlášky č. 9/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke. Obžaloba v tomto smere zotrvala na svojom stanovisku podopretom dokazovaním, že obhajobu obžalovaného o použití lampáša s červeným svetlom pri prenasledovaní motorového vozidla zn. Seat Ibiza ev. č. J. hodnotí ako nedostatočne zvolenú v rozpore s vyhotoveným úradným záznamom o použití donucovacích prostriedkov, ako účelovú. Preto aj časť výpovede svedka A. I. L. T. v tomto bode hodnotí obžaloba ako nedôveryhodnú. K následku smrti M. B. došlo nedbanlivostným konaním obžalovaného, v dôsledku porušenia dôležitej povinnosti vyplývajúcej z jeho zamestnania ako príslušníka policajného zboru. Preto ani táto úprava skutkovej vety rozsudku z pohľadu iného hodnotenia dôkazov súdom, nemá vplyv na správnosť právnej kvalifikácie skutku. V tejto časti teda napáda aj výrok o vine, pretože skutková veta je jeho súčasťou. Pokiaľ ide o výrok o treste v napadnutom rozsudku, neuloženie trestu zákazu činnosti ozbrojených bezpečnostných zboroch podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd odôvodnil doterajším životom obžalovaného, jeho charakteristikami, tým, že sa jednalo

o doposiaľ jediné vybočenie z bežného života, plnenia služobných povinností a dobou, ktorá uplynula od spáchania skutku. Uloženie tohto trestu by podľa názoru súdu neplnilo svoj požadovaný účel.

Prokurátor navrhol v záverečnej reči uložiť okrem podmieneného trestu odňatia slobody aj trest zákazu činnosti vykonávať službu v ozbrojených bezpečnostných zboroch na dobu 3 rokov. V tejto súvislosti vysvetlil, čo je zmyslom tohto trestu, pričom podotkol, že si uvedomuje, že uloženie tohto trestu zákazu činnosti má fakultatívnu povahu. Ďalej vo vzťahu k trestu zákazu činnosti poukázal aj na jeho výrazný generálny preventívny účinok a súčasne ozrejmil podmienky ukladania tohto trestu. V závere prokurátor konštatoval, že si uvedomuje, že uloženie tohto trestu by bolo zásahom do služby obžalovaného v PZ SR, ktorého je stále príslušníkom. Aj vzhľadom na potrebu dôvery verejnosti v činnosť príslušníkov policajného zboru, resp. policajného zboru ako celku a samotný trestný čin, ktorý vzbudil ohlas verejnosti, považuje uloženie trestu zákazu činnosti na primeranú dobu v prvej tretine trestnej sadzby za adekvátny. Preto navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v dotknutej časti a sám vo veci rozhodol.

Na podklade podaných odvolaní Krajský súd v Banskej Bystrici v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolania obžalovaného A. B. C. A. a prokurátora krajskej prokuratúry nie sú dôvodné.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu v súlade s ust. § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto aj správne vyhodnotil jednotlivo aj v ich súhrne tak, ako mu to ukladá ust. § 2 ods. 12 Tr. por.

V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ust. § 168 ods. 1 Tr. por. podrobne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania za vylúčené alebo pochybné a akými úvahami sa správal pri hodnotení dôkazov, najmä tých, ktoré si vzájomne odporujú.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, akým spôsobom sa súd vysporiadal s jednotlivými dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní, predovšetkým s obsahom výpovede obžalovaného A. B. C. A., ktorý vyhlásil, že je „nevinný“, pričom opísal priebeh skutku z jeho pohľadu. Ďalej svedok A. I. L. T., ktorý opísal prenasledovanie vozidla zn. H. I., ako aj priebeh úkonov vykonávajúcich obžalovaným v priebehu skutku. Z výpovedí svedkov C. G. a S. D. – tvoriacich posádku vozidla zn. H. I., mal súd preukázané, že posádka predmetného vozidla vedela, že za nimi jazdí policajné motorové vozidlo, že vodič B. R. nechcel zastaviť vozidlo H. I. napriek tomu, že ho o to požiadala svedkyňa C. G., že počuli výstražné zvukové a svetelné znamenie policajného vozidla, ako aj výstrely zo zbrane. Z výpovedi svedka B. R. - vodiča prenasledovaného motorového vozidla vyplynulo, že ako uvidel majáky, hneď zrýchlil a držal sa skôr stredy vozovky, aby ho policajti nemohli predbehnúť. Jazdil určite rýchlo. Sám bol z majákov vystresovaný a nereagoval na svetelné znamenia a pokračoval v jazde. Obehol jediné vozidlo na rovnom úseku vozovky počas celej cesty, ďalej nikoho iného v protismere nestretli. V tomto smere zo znaleckých posudkov (str. 28 – 34 v napadnutom rozsudku) zabezpečených v trestnom konaní boli preukázané poškodenia skúmaného osobného motorového vozidla zn. H. I. E. č. J. XXXXX, a to mechanické poškodenie spôsobené výstrelom zbraňou, pričom skúmaním strely z tela poškodeného bolo zistené, že ide o čiastočne zdeformovanú tombatovú plastovanú vystrelenú strelu s hmotnosťou cca 7,51 g, ktoré bola pred vystrelením súčasťou náboja so stredným zápalom kalibru 9 mm luger. Vzájomným porovnávaním mikroskopickou komparačnou metódou stôp na plášti strely predloženej na skúmanie so strelou získanou skúšobnou strelbou z predloženej zbrane bola zistená vzájomná zhodnosť, čo svedčí o tom, že strela bola vystrelená z predloženej zbrane D. XX, C.. F. G. (pozn. súdu, teda zbrane obžalovaného).

Bezprostrednou príčinou smrti M. B. bol úrazovo krvácajúci šok v dôsledku strelného poranenia orgánov dutiny hrudnej, najmä oblúka srdcovnice a pľúc pri vykrvácaní do hrudníka, ktorý menovaný utrpel v dôsledku strelného poranenia hrudníka charakteru zástrelu jediným výstrelom z palnej strelnej zbrane, čo vyplynulo zo znaleckého posudku znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo č. 41/2017 a č. 38/2017 B. B. G. U. a B. R. T..

Priebeh skutkového deja mal súd preukázaný aj z vykonaných listinných dôkazov na hlavnom pojednávaní (uvedených v napadnutom rozsudku na str. 34 – 39), ktorých vyhodnotením súd dospel správne k záveru, že obžalovaného A. B. C. A. je potrebné uznať vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., pretože inému z nebanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z jeho zamestnania (závažnejším spôsobom konania).

Odôvodnenie napadnutého rozsudku je teda zrozumiteľné, logické a presvedčivé, pričom sa v ňom prvostupňový súd vysporiadal so všetkými podstatnými okolnosťami, jednak vo vzťahu k otázke viny, ako aj vo vzťahu k otázke trestu, preto krajský súd, aby sa neopakoval, v podrobnostiach naň poukazuje (str. 5 – 53 napadnutého rozsudku).

Z vyššie uvedených dôvodov sa odvolací súd nemohol stotožniť s námietkami obhajoby. Predovšetkým krajský súd musí jednoznačne odmietnuť tvrdenie obžalovaného, že v jeho prípade išlo o oprávnené použitie zbrane v zmysle § 26 ods. 1 Tr. zák., pretože „použitie zbrane v súlade so zákonom nie je trestným činom“. Čo sa týka samotnej streľby, obžalovaný poukazoval na ďalšie okolnosti, a to súhrn nepriaznivých podmienok, ktoré vplývali na presnosť zásahu mierenej streľby na koleso, a to poveternostné okolnosti, viditeľnosť, nerovný terén a pohybujúci sa cieľ.

V tejto časti argumentácie obhajoby je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný ako policajt v službe v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v platnom znení je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je spáchaný trestný čin alebo priestupok, alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

V tomto smere prvostupňový súd správne vyhodnotil oprávnenie obžalovaného vykonať služobný zákrok, keďže vodič motorového vozidla Seat Ibiza v počiatočnej fáze prenasledovania síce dodržiaval dopravné predpisy, ale po zapnutí zvláštneho zvukového a svetelného znamenia nezastavil, zrýchlil jazdu a jazdil v strede vozovky, čo vyplynulo zo samotnej výpovede svedka B. R. – vodiča motorového vozidla H. I., ako aj výpovede obžalovaného. Navyše obžalovaný mal poznatky o prenasledovanom vozidle, že v minulosti malo porušovať opakovaně predpisy.

Pokiaľ však ide o použitie zbrane pri služobnom zákroku, je možné vo všeobecnosti súhlasiť s obhajobou, že „policajt v službe má také oprávnenie v zmysle ust. § 61 ods. 1 písm. f) zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v platnom znení, podľa ktorého policajt je oprávnený použiť zbraň iba ak nemožno inak zadržať dopravný prostriedok, ktorého vodič bezohľadnou jazdou vážne ohrozuje život a zdravie osôb a na opakovanú výzvu alebo znamenie dané podľa osobitných predpisov nezastaví. Konanie obžalovaného zo začiatku prenasledovania motorového vozidla H. I. je možné vyhodnotiť ako postup podľa tohto ustanovenia, teda obžalovanému zákon o Policajnom zbore v § 61 ods. 1 písm. f) umožňoval použiť zbraň pri služobnom zákroku. Potiaľ je potrebné konanie obžalovaného hodnotiť ako postup lege artis – teda podľa zákona.

Následne konanie obžalovaného spočívajúce v použití strelnej zbrane proti prenasledovanému motorovému vozidlu však už zákonnú ochranu zasahujúcemu policajtovi neposkytovalo.

V tejto súvislosti krajský súd musí dôrazne pripomenúť, že policajt v službe môže použiť strelnú zbraň len za splnenia ďalších zákonných podmienok uvedených v ust. § 61 ods. 3 zákona o Policajnom zbore v platnom znení, kde sú upravené povinnosti policajta pred použitím zbrane a predovšetkým v ust. § 61 ods. 4 zákona o Policajnom zbore v platnom znení kde sú upravené povinnosti policajta, ktoré musí pri použití zbrane dodržať, a to konkrétne: je povinný dbať na potrebnú opatrosť, najmä, aby nebol ohrozený život iných osôb a aby čo najviac šetril život osoby, proti ktorej zákrok smeruje.

Obžalovaný počas prenasledovania motorového vozidla zn. H. I. E. č. J. vyhodnotil nesprávne situáciu (okolnosti prenasledovania motorového vozidla) a urobil nesprávne rozhodnutie o použití zbrane – o streľbe na prenasledované motorové vozidlo.

V tejto súvislosti nebolo možné sa stotožniť s jeho argumentáciou, že dodržal všetky zákonné podmienky použitia zbrane ako donucujúceho prostriedku.

V tomto smere je potrebné poukázať na to, že obžalovaný v zmysle § 61 ods. 4 zákona o Policajnom zbore v platnom znení, pri zákroku nedbal na potrebnú opatrosť, aby nebol ohrozený život iných osôb. Odvolací súd sa v tomto nestotožnil s tvrdením obžalovaného.

Napriek tomu, že motorové vozidlá sa pohybovali rýchlosťou okolo 100 km/h po nerovnej vozovke, v nočných hodinách, obžalovaný ako policajt, ktorý nebol dostatočne vycvičený na strelbu v takejto situácii, vystrelil jeden zásahový výstrel (predtým vystrelil varovné výstrely do vzduchu) mierený na zadné pravé koleso prenasledovaného motorového vozidla, pričom zasiahol zadné dvere unikajúceho motorového vozidla pri pravom zadnom svetlomete, strela následne prešla zadným sedadlom a tam zasiahla na pravom zadnom sedadle sediaceho M. B., ktorý v dôsledku toho bezprostredne po utrpení zranení uvedených v skutkovej vete zomrel.

Obžalovaný za danej situácie nemal použiť služobnú zbraň, aj preto, že nemal žiadne informácie o posádke prenasledovaného vozidla, nevedel koľko osôb tvorí posádku predmetného vozidla, dovnútra vozidla nevidel pre tmavé fólie na zadných dverách vozidla, preto nebol schopný vyhodnotiť potrebnú opatrosť, aby nebol ohrozený život iných osôb (§ 61 ods. 3 zákona o Policajnom zbore v platnom znení). Tieto skutočnosti vyplynuli aj z písomných dôvodov odvolania obžalovaného.

V konečnom dôsledku sa krajský súd nemohol stotožniť s argumentáciou obhajoby, že obžalovaný si nevedel predstaviť argumentáciu v situácii, ak by predmetné motorové vozidlo nechali pokračovať v jazde, počas ktorej by spôsobilo dopravnú nehodu, alebo iný vážny následok, a to kvôli tomu, že by ľahostajne a nezodpovedne pristupoval k plneniu služobných povinností, ktoré mu ukladá zákon.

Obhajoba si na túto vyššie uvedenú argumentáciu odpovedala sama tým, že v písomných dôvodoch odvolania v inej časti poukázala na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/172/2020 zo dňa 08.06.2021 v časti, kde je konštatované, že „policajt musí na základe správneho uváženia posúdiť situáciu konkrétneho služobného zákroku a rozhodnúť, aký právny záujem je ohrozený a aké záujmy bude nutné chrániť a za použitia akých donucovacích prostriedkov, ktoré predstavujú legitímny nástroj pri snahe eliminovať protiprávne konanie alebo odstrániť hroziace nebezpečenstvo.

Teda v prípade obžalovaného vzhľadom na vyššie uvedené pri hodnotení možného ohrozeného právneho záujmu je potrebné konštatovať, že v prenasledovanom motorovom vozidle neunikal páchatel závažnej trestnej činnosti, ani neunikal z miesta činu, ani nešlo o páchatel'a, ktorý by bol na úteku alebo po ktorom by bolo vyhlásené pátranie. Takýmito informáciami hliadka obžalovaného nedisponovala. Obžalovaný na začiatku prenasledovania disponoval len informáciou o možnom podozrení, že predmetné motorové vozidlo v minulosti mohlo porušovať opakovane dopravné predpisy, teda nešlo o neodkladný úkon. Po motorovom vozidle ani nebolo vyhlásené pátranie, preto nebol zákonný dôvod k použitiu služobnej zbrane ako donucovacieho prostriedku. Navyše hliadka mohla predmetné vozidlo vylustrovať a prípadné priestupky vyriešiť na druhý deň, keďže jej prenasledovanie predmetného vozidla neprineslo žiadny relevantný výsledok a vozidlo nebola schopná zastaviť ani za prípadnej súčinnosti ďalších policajných hliadok.

Vzhľadom na vyššie uvedené potom odvolací súd musel vyhodnotiť obhajobu obžalovaného ako účelovú, ktorá ho mala zbaviť trestnej zodpovednosti, alebo túto znížiť na minimum.

Okresný súd správne ustálil skutkový stav vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, tento má aj podľa odvolacieho súdu oporu vo vykonaných dôkazoch a preto prvostupňový súd správne právne kvalifikoval konanie obžalovaného ako prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák. Obžalovaný inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z jeho zamestnania (závažnejším spôsobom konania).

V tomto smere okresný súd svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil (str. 46 -51), s ktorým odôvodnením sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach naň poukazuje.

Okresný súd nepochybil ani pri rozhodovaní o uloženom treste. Pri úvahách o druhu a výmere trestu prihliadol na všetky skutočnosti, na ktoré bol v zmysle zákona povinný prihliadnuť. Okresný súd správne pričítal obžalovanému jednu poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. j) Tr. zák., t.j., že

obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, pričom mu nič nepriťažovalo. Trestný zákon obžalovanému za jeho konanie umožňoval uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí zákonom stanovenej trestnej sadzby od 2 rokov až 5 rokov. Pri prevahe poľahčujúcich okolností sa v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. znižuje horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, preto súd ukladal trest v rozmedzí takto upravenej trestnej sadzby od 2 rokov až 4 rokov. Uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na 3 roky aj krajský súd považuje za primeraný a zákonný, a to najmä s poukazom na doterajšiu bezúhonnosť obžalovaného a na to, že spôsobenému následku – smrti človeka došlo pri plnení služobných povinností policajta, ktorý sa dopustil pri rozhodovaní chybného úsudku. V jeho prípade ide o exces s riadneho vedenia života. Ako príslušník policajného zboru je kladne hodnotený, svoje povinnosti si vždy plnil na požadovanej úrovni, doposiaľ nebol ani priestupkovo riešený, ani mu nebolo ukladané žiadne disciplinárne opatrenie. Vzhľadom na jeho postoj k spôsobenej smrti M. B., ktorá ho veľmi mrzí a vzhľadom na uplynulú dobu, teda päť a pol roka od spáchania skutku, po ktorú si obžalovaný plnil svoje povinnosti príslušníka policajného zboru na požadovanej úrovni, krajský súd dospel k záveru, že uložený podmienený trest odňatia slobody u obžalovaného splní svoj účel v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. a súčasne vyhovuje aj zákonným podmienkam pre individuálnu a generálnu prevenciu.

V tomto smere sa krajský súd nestotožnil s požiadavkou prokurátora, aby bol obžalovanému uložený aj trest zákazu činnosti vykonávať službu v ozbrojených bezpečnostných zboroch podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na dobu 3 rokov. Vzhľadom na osobu obžalovaného, jeho služobné záznamy príslušníka policajného zboru, ktorý pristupoval k plneniu služobných povinností doposiaľ zodpovedne, nebolo mu potrebné ukladať trest zákazu činnosti. Jeho rozhodnutie strieľať na prenasledované motorové vozidlo, spôsobilo nenapraviteľný následok – smrť človeka, s ktorým rozhodnutím bude musieť žiť a pracovať až do svojej smrti. Krajský súd vzhľadom na osobu obžalovaného dospel k záveru, že z tejto nešťastnej situácie sa do budúcnosti dostatočne poučil a dal mu príležitosť v budúcnosti svojím príkladným plnením povinností príslušníka policajného zboru sčasti odčiniť svoje zlyhanie.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd nevyhovel odvolaniu prokurátora, ani pokiaľ ide o zmenu skutkovej vety v napadnutom rozsudku, pretože táto nemala žiadny vplyv na právnu kvalifikáciu skutku.

Okresný súd nepochybil ani vo výroku o škode, keď poškodenú J. N. nar. XX.XX.XXXX v A. G. s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. V tomto prípade ide o objektívnu zodpovednosť príslušníka policajného zboru, ktorý konal v mene štátu a pritom porušil dôležité služobné povinnosti. Z uvedeného dôvodu je za jeho konanie zodpovedný štát – Slovenská republika.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd v zmysle § 319 Tr. por. zamietol odvolania obžalovaného A. B. C. A. a krajského prokurátora.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.